

Decyzja
Prezydium KK
nr 64/17

ws. opinii o Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego
Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Ustanowienie Europejskiego
Filaru Praw Socjalnych oraz dokumentów towarzyszących

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej w postaci utworzenia Europejskiego filaru praw socjalnych (dalej: filar). W naszej ocenie inicjatywa ta pozwala żywić nadzieję na uzupełnienie istniejących traktatowych swobód gospodarczych o działania zmierzające do nadania procesowi integracji europejskiej jednoznacznego wymiaru społecznego, co pozwoli wzmocnić konwergencję w obszarze standardów socjalnych.

Ponieważ filar jest koncepcją kompleksową i długofalową składającą się zarówno z działań miękkich jak i propozycji działań legislacyjnych, uważamy, że kluczowe jest przystąpienie polskiego rządu do tej inicjatywy tak, aby pełnoprawnie móc oddziaływać na jej funkcjonowanie a nie tylko być „biernym” odbiorcą działań legislacyjnych, które będą jej efektem.

W odniesieniu do zawartości filaru NSZZ „Solidarność” przedstawia następujące wstępne uwagi.

Opublikowane propozycje legislacyjne, w opinii NSZZ „Solidarność”, pozostawiają pewien niedosyt. Przedstawienie jedynie projektu Dyrektywy dotyczącej godzenia życia osobistego z zawodowym i dwóch procesów konsultacji z europejskimi partnerami społecznymi, stanowią działanie niewystarczające acz właściwe. NSZZ „Solidarność” oczekuje zintensyfikowanych działań Komisji Europejskiej w obszarze społecznym, co znajduje potwierdzenie w planie jej prac na 2017 r. (przykładowo przegląd dyrektywy dotyczącej Europejskich Rad Zakładowych, dyrektywy dotyczącej zatrudnienia terminowego czy zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy).

NSZZ „Solidarność” z zalem zauważa, że filar powtarza stare błędy promując nade wszystko przedsiębiorczość, jako panaceum na wszelkie problemy gospodarcze i społeczne. Zawiera jednakże także postanowienia, które postrzega jako jednoznacznie korzystne, tj. np:

promowanie zatrudnienia w oparciu o umowy na czas nieokreślony (pkt 5a), aktywne wsparcie w poszukiwaniu pracy, szkolenia, zmiany kwalifikacji zawodowych (pkt 4a) czy prawo do minimalnego dochodu gwarantowanego wraz z usługami wspierającymi (art. 14).

W ocenie NSZZ „Solidarność”, stopniowe wdrażanie postanowień filaru praw socjalnych w szczególności w takich obszarach jak świadczenia dla bezrobotnych (pkt 13), ochrona socjalna (pkt 12) czy bezpieczne i elastyczne zatrudnienie (pkt 5) przyczyni się do wdrożenia prawdziwej i uczciwej mobilności wewnątrz UE. Tym samym w perspektywie pozwoli to uniknąć oskarżania nowych państw członkowskich o stosowanie dumpingu socjalnego oraz skuteczniej przeciwstawiać się działaniom protekcjonistycznym ze strony starych państw członkowskich.

Należy podkreślić, że od samego początku powstawania tej inicjatywy NSZZ „Solidarność” wskazuje w swoich stanowiskach, że nie akceptuje koncepcji adresowania filaru w pierwszej kolejności do państw strefy euro, a do pozostałych na zasadzie dobrowolnego przystąpienia. W naszej ocenie stanowi to zagrożenie w postaci próby utrzymania lub wręcz pogłębienia różnicowania uprawnień socjalnych obywateli UE. Zwracamy tu uwagę na kwestię oczywistą, że jedną z przyczyn inicjatywy europejskiego filaru socjalnego jest obserwowana wszędzie zmiana natury pracy związana z postępem technologicznym, digitalizacją, robotyzacją czy zwiększającą się rolą usług. Procesy te także zachodzą w państwach członkowskich, które nie przyjęły dotychczas wspólnej waluty, bądź jak Dania, nie są do tego zobowiązane.

W odniesieniu do wskaźników społecznych, o których mowa w dokumencie SWD(2017) 200 final, NSZZ „Solidarność” przedstawia następujące wstępne uwagi.

W dziale edukacja, umiejętności i uczenie się przez całe życie występuje wskaźnik „Słabe wyniki w nauce”, który dotyczy umiejętności w dziedzinie matematyki. Niejasne jest ograniczanie badania do jednej z nauk, kiedy dostępne są dane dotyczące innych zdolności w obszarze czytania i interpretacji oraz rozumowania w naukach przyrodniczych. W tym wypadku powinno się spojrzeć na problem szerzej, gdyż nie tylko osiągnięcia w naukach ścisłych opisują przyszłych pracowników na rynku pracy.

Ważną i interesującą kwestią jest informacja na temat najczęściej wybieranych kierunków kształcenia przez osoby dorosłe w wieku 25-64 lat, badane pod względem uczestnictwa w procesie uczenia się. Wiedza ta, pokazałaby najbardziej pożądane umiejętności na rynku pracy.

Brak uzasadnienia powodu podawania stopy bezrobocia dla tak szerokiego przedziału wiekowego 15-74 lat, a w szczególności górnej granicy. Lepszym rozwiązaniem byłoby

oddzielenie grupy osób na podstawie wieku produkcyjnego. Pokazałoby to dokładniej sytuacje w różnych grupach wiekowych, która może być zróżnicowana. Dzięki takiemu podziałowi uzyskamy stopę bezrobocia w trzech grupach: osób przed-, w- oraz po wieku produkcyjnym.

Warto także uwzględnić parytet siły nabywczej w badanym wskaźnika wynagrodzenia pracowników za godzinę pracy. Taka operacja dałaby lepsze odzwierciedlenie dochodów związanych z zatrudnieniem, biorąc pod uwagę różnice w cenach pomiędzy krajami.

Mając powyższe na względzie, NSZZ „Solidarność” oczekuje stanowiska Rządu, co do przyłączenia się Polski do filaru praw socjalnych, jednocześnie deklaruje gotowość do prowadzenia pogłębionego dialogu w zakresie jego stopniowej implementacji.

Gdańsk, 23 maja 2017 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”
Z-ca PRZEWODNICZĄCEGO
KK NSZZ „Solidarność”
Bogdan Biś